

הצניעות שלנו – חברה מעורבת או נפרדת?

תלמידים: רועי ברנשטיין ומאור טרב כיתה: י"ב מורה מלווה: הרב ידידיה צוקרמן ב"ס: ישיבת אמית כפ"ג פ"ת

שאלה תורנית והקשר לחיים האישיים שלי/לתקופת הקורונה

אנחנו נערים בגיל ההתבגרות שלאור חוויותינו בתוך חברות מעורבות רצינו לערוך בירור מעמיק של הנימוקים התומכים באורח החיים שחיינו וכן בנימוקים המתנגדים לו, מכיוון שהנושא מאוד מורכב ונוגע לחיינו. בתקופה בה היינו חניכים ומדריכים בסניפים מעורבים שמנו לב בעיקר לחסרונותיה של החברה המעורבת מה שגרם לבלבול בנוגע להחלטה לחיות בחברה שכזאת. בנוסף לחוויות, חוסר הידע המחשבתי וההלכתי בנושא הקשה עלינו להתנהל בתוך חברה מעורבת בדרך שתתאים לנו ותהיה נכונה מבחינה דתית-הלכתית ומחשבתית. פעמים רבות הרגשנו בדילמה כבדה, היה נראה שהחברות בהן חיינו דרשו להכריע בין שמירת ההלכה לבין היותנו חלק פעיל בה. חוסר הידע התבטא גם כאמור בהגדרת החברה המעורבת האידיאלית. כחלק מהבירור שנעשה במהלך כתיבת המאמר יכול להיות שדברים שראינו בהם כחסירון של החברה המעורבת יתבררו בכלל כחסרונות פרטיים של החברות שבהם גדלנו. ניגשנו לכתוב את המאמר על מנת לגבש לעצמנו שיטת התנהלות מסודרת הן מבחינה מחשבתית והן הלכתית להתנהלות שתתאים לנו בתוך החברה המעורבת בה אנו חיים.

מאמר הצגנו 2 שיטות בנושא זה תוך השוואה ביניהם - שיטת הרב יובל שרלו מהחבורת "חברה שלמה" והספר "וארשתוך לי לעולם", ושיטת הרב שלמה אבינר מהספר "חסד נעורך". בהתחלה נסינו להנגיש לקורא את המקורות הרלוונטים בסוגיה בצורה נטרלית וללא נטייה לאחת השיטות. לאחר מכן הסברנו כל שיטה במלואה ובסוף השווינו ביניהם ומצאנו את נקודות המחלוקת העיקריות. היה לנו חשוב שהמאמר לא יהיה רק עיוני אלא בסוף יוביל למעשים פרקטים בשטח. לכן בחלקו האחרון של המאמר השתמשנו בידע האישי שצברנו בהתמודדות עם הדילמה הזאת. ניסינו דרכו לתת כלים בסיסים לקורא שבאמצעותם יחד עם והמידע שצבר במהלך סקירת השיטות – הנושא יתפשט לו והוא יוכל להסיק מסקנות להתמודדות הפרטית שלו.

סקירת מקורות תורניים

המקור הביותר בסיסי בנושא הוא מדרש על ויקרא שלומד מהפסוק "ואל אישה בנדה טומאתה לא תקרב לגלות ערוותה" שלומד מהפסוק שמעבר לאיסור עצמו יש להתרחק מהערוות. התרחקות זו הוגדרה בספרי ההלכה הבסיסים, שולחן ערוך וה"ד החזקה כשהתמצות המסר הוא שאדם צריך "להתרחק מנשים מאוד מאוד". בנוסף ישנם בגמרא עוד אזכורים לגדרים

ספיציפיים שהותקנו בנושא, אך בנוגע אליהם השיטות שונות בפרשנות שלהם ובישום שלהם על החיים היום. בנוסף שתי השיטות מביאות כמקורות מרכזיים בתפיסתם ציונים מתורת הראי"ה קוק, אך אין מחלוקת על מקור ספיציפי אחד אלא כל שיטה מגייסת מקור אחר מכתבי הרב ובנו שמחזקת את תפיסתם.

סקירת מקורות כלליים

כשמדובר בחלק הרעיוני של המאמר, אין מחלוקת של ממש, כלומר שצד אחד אומר טענה והשני אומר ההפך ממנה. במאמר שמנו דגש יותר על הבדלים רעיוניים בין שתי הרבנים למשל, בעוד הרב אבינר בוחר להבליט את ערכה של הצניעות הרב שרלו בוחר להבליט את הערך של דרך הארץ, אך גם את היחס של הרב אבינר לצניעות והרב שרלו לדרך ארץ כתבנו במאמר.

המטרה בבירור של ההבדלים הרעיוניים האלה, היא ההבנה, שכדי ליצור פרקטיקה הלכתית בנושא שנוי במחלוקת יש צורך בהכרעה ערכית שלאור יבחר הנתב ההלכתי, שכן אם עושה מה שהוא מאמין בו ומתאים לו. בנוסף, בירור ההבדלים, שירת מטרה נוספת של המאמר, והיא, לפתוח פתח בני נוער לתוך הסוגיה הסבוכה הזו גם בתחום המחשבתי שלה.

הצעה להתמודדות עם השאלה התורנית

כפי שכתבנו, בחלקו האחרון של המאמר ניסינו לתמצת מסקנות מתוך המידע שהבאנו שבעזרתם יוכלו בני הנוער לנווט את דרכם בחברה המעורבת מתוך השקפה דתית מבוססת בהלכה ובמחשבה. בתמצות הדברים, עמדנו על נקודת הבסיס לפיה יש תמיד להקפיד על הלכות אישות שרלוונטיות לנוער מתוך התייחסות לנקודה הרגישה של הקפדה שנחשבת יתירה בחברה הסובבת. בנוסף ניסינו לתת לקורא כלים בסיסים ותובנות שיעזרו לו להפוך למין "פוסק הלכה עצמי"(שכן לעיתים נושאים אלו רגישים מידי להתייעצות רבנית ישירה ולרוב ההכרעות שצריכות להיעשות בנושא צריכות להיעשות ברגעים ספורים) אם התחשבות בעבודה שבכל זאת מדובר בבן נוער בתחילת דרכו הרוחנית.